

میهمانی ۱۰کیلومتری عید غدیر برگزار شد

جشنی برای یک روز باشکوه

دیروز تهران شاهد یک اتفاق بزرگ بود؛ شهروندان زیادی دور یکدیگر جمع شدند تا شادی بخش روزی باشند که با نام روشن امام علی (ع) مزین شده است.
غدیر عید امامت و عدالت است و بر پیشانی‌اش نام بی‌همتای امام متقیان می‌درخشد. جشن غدیر در تهران و خیلی از شهرهای دیگر نشان از عشق بی‌مرز ایرانیان به اوست…
صفحه ۳

شنبه ۱۷ تیر ۱۴۰۲ • ۱۹ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ • ۸ جولای ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۵۹۵ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: امام جمعه قزوین: اگر قرار است طبری آزاد باشد، پس همه ما را زندانی کنید، جای استقلال و پرسپولیس یک شبه عوض شد؛ تأثیر «بیرو» و **یادداشت‌هایی از محمدرضا کامیار**، عبدالرضا ناصرمقدسی

سرمقاله

اغتشاش تاریخی

احمد غلامی

این روزها جامعه ایران بیش از هر زمان دیگر در حسرت گذشته است و در حال بازنمایی تفاوت‌های دیروز و امروز است و وضعیت موجود را نامطلوب ارزیابی می‌کند. در هیچ دوره‌ای از دهه‌های سپری‌شده دولت‌های بعد از انقلاب، این‌گونه حسرتِ بازگشت به گذشته آرمانی وجود نداشته است. این رویا یا مطالبه بیش از آنکه بر واقعیتی قابل تحقق استوار باشد، واکنشی به وضع موجود است که متأسفانه دولت سیزدهم همواره از آن به‌عنوان وضعیت مطلوب و ایدئال نام برده است. اهمیتی ندارد که تا چه میزان آنچه دولت سیزدهم ایدئال ارزیابی می‌کند، با واقعیت منطبق باشد و بیش‌از‌آن، اهمیتی ندارد که مردم تا چه حد در ناهنجاری‌های موجود افرات می‌کنند. مهم، باوری است که از طریق «بیان» به وجود آمده و به‌عنوان «شکلی از زندگی» ناهنجار تجسد یافته است. حتی با ارائه آمارهای دقیق از رشد اقتصادی که مورد تأیید نهاد‌های بین‌المللی است، هم نمی‌توان بر باور مردمی که وضعیت را نامطلوب قلمداد می‌کنند، غلبه کرد. آنچه مردم به‌وضوح شاهد آن هستند، تفاوت خودشان با خودشان است، نه حتی تفاوت خودشان با دیگران.

ادامه در صفحه ۵

بازتاب

پاسخ سازمان برنامه و بودجه به یادداشت «شرق»

سازمان برنامه و بودجه در واکنش به سرمقاله روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۸ «شرق» با عنوان «مسیریاب قطار پیشرفت» جوابیه‌ای ارسال کرده که به شرح زیر است:

گزارشی با عنوان «مسیریاب قطار پیشرفت» مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۸ در آن روزنامه منتشر شده؛ مقتضی است براساس ماده ۲۳ قانون مطبوعات و به منظور رفع ابهام و روشن‌شدن افکار عمومی، دستور فرمایند این پاسخ در همان صفحه با همان فونت و اندازه و با تیتز ذیل در اسرع وقت در آن روزنامه منتشر شود.

اهتمام جدی دولت در برنامه هفتم برای تداوم ارائه خدمات کارآمد بیمه‌ای است

اساسا هرکجا سخن از نظام رفاهی کشور به میان می‌آید، ابعاد بیمه‌ای و حمایتی آن موردنظر بوده و این موضوع در ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی و نیز در قوانین برنامه‌های توسعه کاملا مشهود است. با توجه به اینکه مباحث اصلی نظام رفاهی در دو فصل جداگانه در لایحه برنامه هفتم توسعه گنجانده شده است، لذا در دو بخش جداگانه به این موضوع پرداخته می‌شود:

۱- نظام بیمه‌ای رفاه اجتماعی: یکی از کارکردهای نظام بیمه‌ای تضمین زندگی آتیه افراد در ایام بازنشستگی یا ازکارافتادگی است که این موضوع با توجه به بحران صندوق‌های بیمه‌های اجتماعی و توجه ویژه دولت برای رفع بحران صندوق‌های بازنشستگی، در قالب فصل پنجم لایحه برنامه هفتم مدنظر قرار گرفته؛ به نحوی که با انجام اصلاحات موردنظر، ناترازی صندوق‌های بیمه‌ای تا حد امکان برطرف شود. روند رو به رشد سالمندی در ایران و روند افزایشی تعداد بازنشستگان و مستمری‌بگیران در قبال روند نه‌چندان مطلوب تعداد بیمه‌پردازان و عدم پوشش بیمه‌ای کامل شغلین و به تبع آن، پایین‌بودن نسبت پشتیبانی، کاهش مدت‌زمان بیمه‌پردازی در قبال افزایش سنوات دریافت مستمری بازنشستگی، بازده ناکافی سرمایه‌گذاری صندوق‌های بازنشستگی، نبود سازوکار تنظیم‌گری بیمه‌های اجتماعی، روند رو به افزایش بازنشستگی‌های کمتر از ۳۰ سال سابقه کار، پایین‌بودن سن بازنشستگی در مقایسه با سایر کشورهای جهان و نظایر آن، باعث ایجاد ناترازی بین منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی شده که این مسئله، صندوق‌ها را با بحران جدی مواجه نموده؛ به گونه‌ای که برخی از صندوق‌ها قادر به پرداخت مستمری بازنشستگی از محل درآمدهای خود نبوده و ناگزیر همه‌ساله دولت بخش عظیمی از مستمری صندوق‌های مذکور را از محل بودجه عمومی پرداخت می‌نماید. در این ارتباط، در سال ۱۴۰۲ میزان کمک دولت به صندوق‌های بازنشستگی کشوری، لشکری و فولاد برای پرداخت حقوق بازنشستگان، بالغ بر ۳۱۰ هزار میلیارد تومان بوده که در صورت تداوم روند موجود، این رقم در سال ۱۴۰۶ به رقم ۸۲۶ هزار میلیارد تومان افزایش خواهد یافت. با عنایت به نکات مورد اشاره، برای دستیابی به راه‌حل مطلوب و ایجاد تعادل در منابع و مصارف صندوق‌های بازنشستگی، راهبردهای زیر در چارچوب لایحه برنامه هفتم مدنظر قرار گرفته است:

- انجام اصلاحات پارامتریک (سن، سابقه، روش محاسبه مستمری و…)

-ساماندهی معافیت‌های بیمه‌ای

-افزایش پوشش بیمه‌های اجتماعی

-طراحی سازوکار تنظیم‌گری بیمه‌های اجتماعی

- تدوین ضوابط حاکمیت شرکתי صندوق‌ها و خروج از بنگاهداری صندوق‌ها

- تادیبه بدعی‌های دولت به صندوق‌های بازنشستگی.

ادامه در صفحه ۵

«شرق» در گفت‌وگو با نمایندگان، از وعده‌های دولتی تا واقعیتی که مردم تجربه می‌کنند، گزارش می‌دهد

پشت شعارهای زیبا

معصومه معظمی؛ رئیسی و دولت سیزدهم پس از روی کار آمدن، بارها وعده به‌حرکت‌درآمدن «لوکوموتیو پیشرفت کشور» را داده و دائم تکرار کرده‌اند که «قطار پیشرفت در حال حرکت است» «همه چیز در بازار تحت کنترل است»، «خبرهای خوبی در حوزه اقتصادی و معیشتی داریم»، «شاخص‌ها نشان می‌دهد تورم مهار شده و ان‌شاءالله کاهش خواهد یافت»…

صفحه ۳

گزارش «شرق» از نشست دوره‌ای شورای امنیت سازمان ملل و رویکرد اعضا درباره برنامه جامع اقدام مشترک

برجام هنوز بهترین است

گزارش تیتربک را در صفحه ۲ بخوانید

عکس: ژولف رستمی

نگاهی به الگوی مصرف مشروبات الکلی در ایران در گفت‌وگو با فردین علیخواه، جامعه‌شناس

حس بودن در جهان اول

فرانک جواهری؛ فروش و مصرف نوشیدنی‌های الکلی در ایران غیرقانونی است و آمار شفاف، دقیق و قابل استنادی از میزان مصرف و اعتیاد به الکل وجود ندارد تا بتوان براساس آن تصویری واضح از وضعیت ترسیم کرد. البته در سال ۲۰۱۹ سازمان بهداشت جهانی گزارشی منتشر کرد که نشان می‌داد ایران از نظر سرانه مصرف الکل در میان مصرف‌کنندگان «مداوم» نوشیدنی‌های الکلی، در میان ۱۸۹ کشور جهان رتبه نهم را دارد! این گزارش هرگز از سوی مقامات رسمی کشور رد نشد و نشان‌دهنده فرهنگی بود که هیچ‌کس درباره‌اش حرف نمی‌زند؛ «فرهنگ عرق خوری». در خردادماه، جان باختن هم‌زمان بیش از ۱۴ نفر در استان البرز به علت مسمومیت ناشی از مصرف الکل، افکار عمومی را شوکه کرد. اتفاقات این‌چنینی می‌کند. او پنج عامل را به‌عنوان دلایل این روند، مخاطب را درباره آنچه درون بخش پنهان جامعه ایرانی می‌گذرد، روشن کند.

نبود آمار رسمی، اظهارنظر و پژوهش در این حوزه را دشوار کرده است، بااین‌حال گزارش‌های غیررسمی از افزایش آمار مصرف الکل در ایران خبر می‌دهد و گزارش سازمان بهداشت جهانی هم بر این موضوع صحه می‌گذارد. فردین علیخواه، جامعه‌شناس، در گفت‌وگو با روزنامه «شرق» با تکیه بر روش‌های مردم‌نگارانه این روند افزایشی را بررسی می‌کند. او پنج عامل را به‌عنوان دلایل این روند صعودی معرفی کرد است.

این گفت‌وگو را در صفحه ۶ بخوانید

والیبال در مسیر تبدیل شدن به یک تیم معمولی

شکست پروژه «ایرانیزه» کردن

گزارش میدانی «شرق» از کاهش خرید مردم در بازار البسه

فروش قسطی پوشاک

گزارش «شرق» از تأیید و تکذیب‌ها درباره توقیف یک نفت‌کش

ماجرای ریچموند ویجر

روایتی از زندگی بومیان کیش

دعوت جوانان بومی جزیره به حضور در دوبی

سفر وزیر خزانه‌داری آمریکا به چین

رنگین کمان پس از توفان؟

یادداشت

حاکمیت، مصلحت، سند رسمی

حسین سلیمی

سردفتر اسناد رسمی

در هفته قوه قضائیه، مقام معظم رهبری در دیدار با مسئولان و قضات این دستگاه مطالب و نکات مهم، حساس و ظرفی‌ی را مطرح کردند. ایشان در قسمتی از بیانات خود فرمودند: نقاط قوت و ضعف قوه قضائیه باید شناسایی بشود و نقاط قوت تقویت و نقاط ضعف به صفر برسد. نکته بسیار مهم و دقیق اما در قسمت دیگری از سخنان ایشان بود، آنجا که امر کردند از معاملات اموال غیرمنقول با اسناد عادی باید سلب اعتبار شود. ایشان در قسمتی از سخنان خود به‌طور کوتاه اما منجز و مبین به ایرادهای شرعی شورای نگهبان و دغدغه‌های فقه سنتی نیز اشاره کردند و حق شورای نگهبان بر پافشاری روی نظر خود را مردود ندانستند، اما بلافاصله فرمودند: «اکنون مصلحت قطعی نظام و کشور در این است که این قانون دنبال بشود و این شیوه‌ای که الان رایج است که دو خط بنویسند و مانند اینها، خودش منشا فسادهای بزرگ است». نگارنده در این نوشتار قصد دارد ضمن واکاوی و تبیین فقهی و حقوقی بیانات ایشان، با اتکا بر تجربیات سالیان دور و دراز در عرصه حقوق، ثبت اسناد و املاک، مطالبی را که به زعم خود ممکن است به استقرار، ثبات و اجرای صحیح این قانون کمک کند، بیان کند.

در تبیین فقهی و اصولی سخنان مقام رهبری، نکات بارزی که به چشم می‌آید، اولاً تشخیص اولویت و لحاظ عنصر زمان و مکان و ثانیاً در نظر گرفتن مقتضیات روز جامعه است. به عبارت دیگر، در دستگاه فقهی مقام معظم رهبری، نفع جمعی، خیر عمومی و مصلحت اجتماع در مرتبه بالاتری از ظواهر شرع قرار می‌گیرد و حتی شاید به زعم این‌جانب، از منظر معظم‌له مصلحت اجتماع عین شرع باشد و آنچه اکنون اقتضای حکمرانی خوب، کم‌هزینه و پربازده است، از مقتضیات شرع نیز باشد. بنابراین می‌توان و باید برای رسیدن به تاریخ عمومی و مصلحت جمعی از این ظواهر عبور کرد. تاریخ فقه و فقها از این نمونه‌ها کم به خود ندیده است.

در تبیین مبانی قانونی سخنان معظم‌له می‌دانیم که قانون اساسی در اصل ۱۱۰ ذیل عنوان وظایف و اختیارات رهبر، در بند اول، تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام را یکی از این وظایف و اختیارات رهبری برشمرده است؛ بنابراین ایشان در راستای تعیین و اجرای سیاست‌های کلی نظام و همچنین نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام (بند ۲ اصل ۱۱۰) به این تشخیص دقیق رسیده‌اند که برای ساماندهی معاملات غیرمنقول افراد در جامعه، می‌بایست رویه واحد و یکسانی شکل بگیرد و حاکمیت و غلبه قطعی باید بر اعتبار سند رسمی و سلب اعتبار از اسناد عادی قرار گیرد.

خاص و بزرگ نشان می‌دهد که آن شورا عمدتاً در قبال دریافت عمده زمین و تبدیل آن به فضای سبز، تغییر کاربری را با تأکید بر تأمین خدمات مورد نیاز جمعیت افزوده‌شده پذیرفته است. بااین‌حال، از بررسی زیربناهای مدنظر برنامه‌های مسکن به نظر می‌رسد شهرداری همان زیربنای خدماتی مصوب شورای عالی را در برنامه‌ریزی‌های خود مسکونی کرده است. به نظر می‌رسد آسان‌گیری در رعایت قوانین و مقررات و به عبارتی عدم تمکین به برنامه‌ها و منافع بلندمدت شهری، مانند داری دوبینک در این مقطع رکود، مسکن‌سازی را در تهران تحریک کرده است. ولی مسئولیت آینده با چه کسی خواهد بود؟ در موارد بالا شهرداری تسهیلمگر مسکن بوده و شاید بتواند از زیر بار مسئولیت‌شانه خالی کند، اما ده‌ها هزار واحد مسکونی مستقیمتاً توسط شهرداری در حال برنامه‌ریزی و ساخت هستند. بخش کوچک‌تر این واحدا توسط سازمان نوسازی و در راستای بهسازی بافت فرسوده یا به عنوان مسکن جایگزین مسکن فرسوده ساخته می‌شوند که به‌نوعی با وظایف شهرداری برای رفع خطر از شهرها تناسب دارند و گاه در حوزه‌های خدماتی و فضای سبز به مسکونی است. این اجرا می‌شوند. ولی بخش عمده آنها خارج از چنین قاعده‌ای هستند که به احتمال بسیار زیاد مشکلات قانونی حادی به همراه خواهند داشت.

ادامه در صفحه ۴

مسکونی در تهران خیز برداشته است. برای درک اهمیت موضوع به یاد آورید که مسکن مهر با همه تبعاتی که داشت، در کل کشور شامل دو میلیون واحد بود! چه پیش آمده که در همان هنگام که ساخت مسکن دولتی مورد حمایت قانون جوش تولید مسکن با موانع جدی روبه‌رو است، شهرداری تهران به تهیهی چنین افقی برای خود ترسیم کرده است.

عمده واحدهای فوق توسط سازمان‌ها و در زمین‌های متعلق به آنها و با امکانات اعطایی شهرداری و کمیسیون ماده ۵ و گاهی شورای عالی شهرسازی و معماری ساخته خواهند شد. اطلاعات در دسترس نشان می‌دهد که تقریباً همه این ساخت‌وسازها در زمین‌های بکر و ذخیره یا زمین‌های نظامی و مانند آن اجرا خواهند شد. پروژه‌های عمده معمولاً با مصوبه کمیسیون ماده ۵ مجوز می‌گیرند و این یعنی مغایرت با طرح تفصیلی. در موارد معدودی نیز شورای عالی شهرسازی و معماری مغایرت آنها با طرح جامع شهری را پذیرفته است. مصوبات این دو نهاد در دسترس همگان است و مصوبات مربوط به بیشتر این پروژه‌ها، نشان‌دهنده تغییر کاربری اراضی هدف از تجاری-خدماتی و فضای سبز به مسکونی است. این به آن معناست که اجرای این پروژه‌های مسکونی همراه با افزایش سقف جمعیتی تهران خواهد بود. پیش‌بینی میزان دقیق نیاز به بررسی‌های جزئی دارد، اما تقریباً می‌توان مطمئن بود که این رقم میلیونی است.

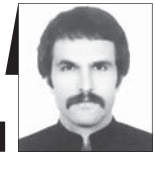
افزایش جمعیت می‌تواند افزایش ترافیک و کاهش سرانه‌های خدمات شهری را به همراه بیاورد. بررسی مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری درخصوص پروژه‌های

اجرای موفق اپرای مکتب در عرصه بین‌المللی، بیانگر دستیابی غریب‌پور و گروهش به شیوه نوین و بدیع در بازی‌دهندگی عروسک‌های نودی بود. سومین تجربه اپرای عروسکی گروه تئاتر عروسکی آران، اپرای عاشورا بود در سال ۱۳۸۷ که به نویسندگی و کارگردانی بهروز غریب‌پور در تالار فردوسی به روی صحنه رفت. او در یکی از روزهای شاعر شانه‌نامه ابوالقاسم فردوسی تهران (مبارک) به تالار مولوی آمد تا نمایشی از کشور پرورا ببیند.

این گفت‌وگو را در صفحه ۱۱ بخوانید

یادداشت

شورای ششم تهران؛ مسکن‌سازی و پرونده‌سازی

فرشید سامانپور

تهران امروز را به دقت تماشا کنید، با همه چشم‌اندازها و خاطره‌هایی‌که از خیابان‌ها و باقی‌مانده باغ‌ها و اندک تپه‌های طبیعی درامان‌مانده از چنگال لودرها دارید. با روندی که شهرداری در پیش گرفته است، بسیاری از آنها در آینده‌ای نه‌چندان دور تبدیل به پشته‌هایی از بتی و آهن خواهند شد که کام پیمانکاران و مصالح‌فروشان و سازمان‌های مالک اراضی را شربین خواهند کرد. بااین‌حال، بسیاری از اینس کارگاه‌های مسکن احتمالا تا سال‌ها و شاید دهه‌ها نیمه‌کار خواهند ماند؛ چون بسیاری از آنها با مشکلات حقوقی جدی مواجه‌اند؛ تغییر کاربری، ابهام در رعایت قانون منع فروش اراضی غیرمسکونی، تخطی احتمالی از مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری و تخطی از طرح جامع؛ تعارض‌ها و اختلاف‌ها درون سازمان‌های متولی ساخت و واگذاری زمین به کنار.

کار شهرداری اصولاً ساخت مسکن نیست؛ ورود شهرداری به حوزه ساخت مسکن و تسهیلات «قرارگاه مسکن» خود می‌تواند ابهام حقوقی داشته باشد؛ دست‌کم در قانون شهرداری‌ها، بندی را که ناظر بر چنین سیاستی باشد، نمی‌توان یافت. ولی از خلال برنامه‌ها و تبلیغات شهرداری می‌توان دریافت که این نهاد برای ساخت بیش از ۸۰۰ هزار واحد